

УДК 321:303.01

*Остапчук В.О.,
аспірант,
Тернопільський національний економічний університет*

СУТНІСТЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ НЕОБХІДНОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Існуюча в Україні система органів виконавчої влади не задовольняє потреби суспільства. Тому у країні необхідно реалізувати низку реформ політичного та соціально-економічного характеру, зокрема комплексну децентралізацію, спрямовану на підвищення ефективності державного сектору економіки країни та значне покращення якості життя населення, вдосконалення захисту прав та законних інтересів громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми здійснення децентралізації вивчали такі науковці, як О. Бабич [1; 2], А. Бондаренко [4], В. Борденюк [5], І. Грицьак [6], В. Карпенко [7], А. Коваленко [8], А. Крусян [9], А. Матвієнко [11], О. Молдован [12; 13], І. Пахомов [15], Т. Сало [17], О. Скрипнюк [18] та ін. Переважним чином згадані автори намагались дати узагальнене визначення терміну «децентралізація» без конкретного контексту, а тому залишається потреба здійснити обґрунтування необхідності здійснювати згаданий процес в контексті реформування діючої системи органів влади в Україні. Усе це свідчить про актуальність теми, необхідності вивчення завдань децентралізації з урахуванням інтересів як центральних органів влади, органів місцевого самоврядування, так і представників територіальних громад.

Постановка завдання. Метою дослідження є обґрунтування сутності терміну «децентралізація» в контексті необхідності реформування системи влади в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Перехід до децентралізованого управління є характерною ознакою для великої кількості як розвинених країн, так і країн, що розвиваються. Зазначений процес зумовлений прагненням країн до підвищення ефективності надання державних послуг, усунення макроекономічної нестабільності та прискорення процесу економічного зростання.

Децентралізація виступає однією з форм розвитку демократії, що дозволяє при збереженні держави та її інститутів розширити місцеве самоврядування, активізувати населення на вирішення власних потреб та інтересів, звузити сферу впливу держави на суспільство, замінюючи цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, зменшити витрати держави і платників податків на утримання держапарату і його матеріальних придатків – армію, міліцію тощо [18].

За даними Світового банку, 63 із 75 трансформаційних країн і великих країн, що розвиваються, в

* Науковий керівник: Крисоватий А.М. - д.е.н., професор

середині 90-х років ХХ століття здійснили кроки в напрямі децентралізації [4].

Однією із проблем багатьох країн, що розвиваються, є те, що вже тривалий час центральний уряд не здатен забезпечити належного рівня послуг рівномірно на всій державній території. Жителі великих міст мають порівняно легкий доступ до державних послуг, у той час, коли у віддалених районах послуги установ центрального уряду відсутні взагалі.

За таких умов для проведення ефективної децентралізації виникає потреба у нових фінансових ресурсах, що дасть змогу забезпечити рівномірніше надання державних послуг населенню на всій території країни [17].

Таким чином, децентралізація викликана потребою змінити ситуацію в країні, що пов'язана із реалізацією інтересів як держави в цілому, так і окремих територіальних громад.

Існуюча система державного управління в Україні є внутрішньо суперечливою, незавершеною і відірваною від людей. Після декількох спроб її реформування система залишається в цілому неефективною, оскільки поєднує як старі інститути, що залишились у спадок від радянської доби, так і нові інститути, які сформувались у період незалежності України [2, с. 110].

Упродовж значного періоду часу рівень довіри людей до держави залишається критично низьким. За показниками довіри до інститутів влади Україна, за даними Європейського соціального дослідження, посідає останні місця серед європейських країн. Так, у 2011 році довіра українців до парламенту становила 1,99 бала за 10-бальною шкалою (останнє місце серед 26 європейських країн), довіра до судово-правової системи становила 2,26 бала (останнє місце), довіра до міліції – 2,5 бала (останнє місце). За довірою до політиків (1,85 бали) Україна випереджає лише Грецію, а за довірою політичним партіям (1,99 бала) випереджає лише Грецію і Хорватію і розміщується на одному рівні з Болгарією. Порівняння чотирьох хвиль дослідження засвідчує, що найвищі показники рівня довіри до державних інститутів були у 2005 році, а найнижчі – у період кризи 2009 року [20].

Ситуація із довірою населення до інститутів влади і у поточному періоді також залишається вкрай низкою, про що свідчать результати онлайн дослідження, проведеного компанією TNS у квітні 2015 року. Більшість (68 %) опитаних українців оцінюють роботу уряду незадовільно, лише 8 % респондентів зазначили, що уряд працює задовільно [16]. Згідно з даними опитування, при оцінюванні роботи президента 51 % українців абсолютно або скоріше не задоволені діяльністю глави держави. Частка тих, хто частково або повністю задоволений, дорівнює 17 %. В цілому 31 % респондентів оцінюють дії влади щодо стабілізації ситуації в країні як абсолютно незадовільні, ще 28 % вважають, що влада переважно не виконує своїх обов'язків, 37 % респондентів вважають, що влада щось робить, але не в повному обсязі і несвоєчасно. Тільки 1 % респондентів упевнені, що керівництво країни повністю виконує покладені на неї функції.

Така оцінка дій уряду пов'язана з низкою прийнятих непопулярних законів, пов'язаних з тарифною політикою держави, а також з низкою життєво-необхідних для країни законів з реформування держави.

Зазначимо, що суспільні відносини в системі влада-громада характеризуються багатьма негативними ознаками: вкрай заплутаний механізм розв'язання проблем пересічного громадянина; певна стабільність (за офіційними даними) фактів корупції, марнотратства, недбальства; нав'язування платних послуг та непрозорих дозвільних процедур органами державної влади.

Низька ефективність державного сектору підтверджується щорічним глобальним дослідженням The Global Competitiveness Index, яке здійснюється Всесвітнім економічним форумом. Так, у 2015 році Україна в цілому посіла 76 місце серед 144 країн світу. Разом із тим, за критерієм якості роботи державних установ – 131 місце, ефективністю дій уряду – 130 місце, рівнем корупції – 120 місце [25].

Згідно іншого світового рейтингу, Україна знаходиться у переліку країн з найвищим рівнем корупції. Так, в 2014 році наша країна посіла 142 місце зі 175 країн світу (на рівні Уганди та Комодорських островів), що підтверджують дані дослідження Transparency International від неурядової міжнародної організації із боротьби з корупцією та виявленню рівня корупції по всьому світу [22].

Окремої уваги заслуговує низький рівень якості життя в Україні, про що свідчать дані, опубліковані у 2015 році на міжнародному порталі Movehub [24]. Згідно цих даних, у списку з 86 країн лідирують Швейцарія, Німеччина і Швеція, тоді як Україна посіла 75-е місце.

Отже, така ситуація вимагає невідкладного реформування державного механізму, розвитку українського суспільства та задоволення потреб кожного громадянина. Одним із напрямів реформування політичного та соціально-економічного характеру в Україні поряд із процесами демократизації, дерегулювання виступають деконцентрація та децентралізація влади.

Проблема децентралізації є давно сформованою. Так, ще в 2010 році в аналітичній доповіді «Нова архітектура бюджетної системи України: ризики та можливості економічного зростання» Національного інституту стратегічних досліджень [13] також йдеться про те, що децентралізація дійсно є нагальним завданням для України, зокрема визначено низку суттєвих недоліків наявної бюджетної системи, а саме:

- низька зацікавленість органів місцевої влади у формуванні сприятливого інвестиційного клімату в регіоні та активізації економічної діяльності;

- низька зацікавленість органів місцевої влади в реалізації фіскального потенціалу відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

- інертність місцевої влади в питаннях соціально-економічного розвитку регіону.

Основною причиною того, що місцева влада має досить обмежений перелік повноважень, обсяг відповідальності та фінансових ресурсів, є те, що центральна влада не зацікавлена у проведенні децентралізації бюджетно-податкової системи, тому що це автоматично призведе до обмеження її повноваження та звуження ресурсної бази.

Децентралізація (від латинського *de* - «заперечення», *centralize* - «середній, центральний») означає «знищення, скасування або ослаблення централізації і розширення прав низових органів управління» [19, с. 164].

Децентралізаційна теорія виникла під назвою «*decentralization*», яка передбачала поділ усіх адміністративних прав на ті, що належать тільки до компетенції держави, і такі, що «...надаються громаді шляхом делегації» [14, с. 82], тобто делеговані. Таке тлумачення ототожнює децентралізацію із самоврядуванням.

Пізніше вчені стали розглядати децентралізацію як розширення компетенцій місцевих адміністративних органів, що діють у межах своєї компетенції самостійно та незалежно від центральної влади.

Разом із тим, В.І. Борденюк вважає, що децентралізацію державної влади треба відрізнити від делегування повноважень органам місцевого самоврядування [5, с. 21]. За децентралізації відповідні повноваження первісно належать їм за законом, делегованими є повноваження, які первісно закріплені за відповідним органом законом чи іншим нормативно-правовим актом, виконувати які він має право в силу того ж закону і передавати менш повноважним органам, у тому числі і органам місцевого самоврядування. Якщо для делегування повноважень потрібна згода органу, якому передаються ці повноваження, то за децентралізації такої згоди не потрібно. Якщо делеговані повноваження можуть бути відкликані органом, який їх делегував, то децентралізовані повноваження не можуть бути відкликані [9, с. 24].

В системі менеджменту під децентралізацією розуміють процес перерозподілу або делегування функцій, повноважень, людей або речей від центрального управління [23].

В системі державного управління децентралізація, на думку О.М. Бабица, є одним із принципів реалізації управління в державі [1, с. 109].

Існує точка зору щодо визначення децентралізації державного управління як «діяльності незалежного місцевого самоврядування в наслідок передачі (не шляхом делегування, а шляхом перетворення державних функцій у самоврядні) повноважень державою. Якщо процеси деконцентрації поширюються лише на державну виконавчу владу на місцях, то децентралізаційні дії своїм об'єктом мають сферу місцевого самоврядування» [7, с. 88].

І.В. Пахомов визначає місцеве самоврядування взагалі як форму децентралізації виконавчої влади. Він акцентує увагу на тому, що «...чим більшу кількість загальних інтересів... вони охоплюють, тим більшою мірою вони здобувають суспільно-політичний характер... у результаті вони підпадають у залежність від загальнодержавних інтересів і входять до складу державного управління» [15, с. 18-19].

А. Коваленко вважає, що сутність децентралізації полягає в тому, що «політико-правові елементи взаємовідносин громади і держави утворюють особливий правовий режим, що надає місцевим органам самостійність і ієрархічну незалежність від органів як державного управління, так і самоврядування» [8, с. 3-4].

Ю.А. Тихомиров [21, с. 168] та І. Грицяк [6, с. 54] під децентралізацією управління розуміють процес розширення і зміцнення прав та повноважень адміністративно-територіальних одиниць або нижчих органів та організацій при одночасному звуженні прав і повноважень відповідного центру.

Кожен із наведених поглядів заслуговують на увагу, адже вони розкривають зміст такого інституту, як делегування повноважень, з одночасним визначенням його місця в системі державної влади України і органів місцевого самоврядування. Разом із тим, у думках вищезазначених авторів не простежується єдності поглядів. У загальному вигляді суть децентралізації полягає в тому, що функції та повноваження із здійснення єдиної державної влади, первісно належить народові і поділяються між відповідними органами державної влади, з одного боку, та органами державної влади і органами місцевого самоврядування, з іншого. У першому випадку йдеться про розподіл функцій і повноважень із здійснення єдиної державної влади насамперед між вищими органами держави, що відображається у принципі поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову.

Децентралізація є одним з фундаментальних принципів системи державного управління розвинених країн. В її основі лежить гіпотеза теорії менеджменту про те, що звуження кола завдань призводить до підвищення якості їх виконання та поліпшення результатів роботи [12].

Провідна ідея децентралізації полягає в передачі органам місцевого самоврядування компетенції для розв'язання питань, пов'язаних із місцевими потребами. Місцеві інтереси набагато краще можуть бути оцінені на місцях, ніж центральною владою, яка задовольняє останні за вищу ціну, ніж при забезпеченні їх місцевою владою [10, с. 13]. Цю ж думку поділяв і відомий російській фінансист

початку ХХ століття Д. Боголепов, який зауважував, що «окрім тих функцій, які держава виконує як єдине ціле, у кожній її частині існує цілий ряд потреб, що не мають загальнодержавного інтересу, але є суттєво важливими для окремої території. З одного боку, забезпечити задоволення таких інтересів держава не в змозі. З другого боку, на місцях краще знають потреби й уподобання населення, тому передача окремих функцій держави на локальний рівень сприяє задоволенню інтересів жителів окремих територій» [3, с. 98].

Наведене вище свідчить, що більшість дослідників під децентралізацією розуміли розширення прав і компетенцій місцевих органів управління у вирішенні питань локального значення.

На нашу думку, децентралізацію варто розуміти не як одноразову передачу владних повноважень від органів державної влади до органів місцевого самоврядування, а як комплексний процес, що охоплює цілісну низку елементів. А. С. Матвієнко до таких елементів відносить [11, с. 3]:

- спроможність органів державної влади передати низку управлінських повноважень органам місцевого самоврядування;

- здатність органів місцевого самоврядування отримати й ефективно розпорядитися владними повноваженнями,

- обсяг повноважень, який необхідно передавати від центральних до місцевих органів влади;

- механізм передачі владних повноважень;

- механізм взаємодії органів державної влади й органів місцевого самоврядування;

- питання адміністративно-територіальної реформи тощо.

З врахування вищенаведеного, нами запропоновано авторське визначення терміну «децентралізації», під яким варто розуміти комплексний процес переходу від існуючої системи державного регулювання, що передбачає високий рівень монополізації влади на рівні державних органів управління, до нової системи суспільних відносин, яка передбачатиме одночасне підвищення ефективності державного сектору економіки країни та якості життя населення.

Потрібно розуміти, що сама по собі децентралізація не є ознакою ослаблення центральної влади. Децентралізація - це, швидше, ефективний інструмент поліпшення якості управління державою і фінансовими потоками.

Також зазначимо, що в інтересах безпеки країни, збереження унітарності та державного устрою децентралізація не повинна передбачати абсолютного розподілу, повного відокремлення державних структур від самоврядних.

Висновки з проведеного дослідження. Децентралізація є досить перспективною ідеєю, реалізація якої може піти на благо держави. Вона дозволяє зміцнити центральну владу, надавши їй можливість сконцентрувати увагу і ресурси на завданнях національного рівня і звільнивши її від безлічі поточних питань, які куди більш ефективно можуть вирішуватися на місцевому рівні. У подальшому варто дослідити основні форми децентралізації, а також складові елементи процесу децентралізації, щоб отримати змогу здійснити реформи політичного та соціально-економічного характеру найбільш повно і в інтересах державної влади, органів місцевого самоврядування та представників територіальних громад.

Бібліографічний список

1. Бабич О.М. Співвідношення централізації та децентралізації в системі державного управління [Текст] / О.М. Бабич // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 12. – С. 109-113.
2. Бабич О.М. Реформування системи місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування: сьогодення та перспективи [Текст] / О.М. Бабич // Часопис Київського університету права. – 2009. – № 2. – С. 110-116.
3. Боголепов Д.П. Краткий курс финансовой науки [Учеб. для вузов] / Д.П. Боголепов. – Х. : Пролетарий, 1929. – 198 с.
4. Бондаренко А.І. Вплив держави на формування місцевих бюджетів у країнах Європи [Електронний ресурс] / А.І. Бондаренко. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Trpdu/2010_4/doc/2/13.pdf.
5. Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцеве самоврядування: поняття, суть та форми (види) [Текст] / В. Борденюк // Право України. – 2005. – № 1. – С. 21-25.
6. Грицяк І. Місцеве самоврядування України в історії і сучасності [Текст] / І. Грицяк // Вісник УАДУ. – 1996. – № 1. – С. 53-67.
7. Карпенко В.В. Протиріччя між виконавчою владою і місцевим самоврядуванням на регіональному рівні та механізми їх розв'язання: досвід України і Франції: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ.упр.: спец. 25.00.04 «Місцеве самоврядування» / В.В. Карпенко. – О., 2001. – 19 с.
8. Коваленко А. Місцеве самоврядування: природа, ознаки, межі [Текст] / А. Коваленко // Право України. – 1997. – № 2. – С. 3-5.
9. Крусян А. Децентрализация и деконцентрация публичной власти: соотношение в теории и

- законодавстві України [Текст] / А. Крусян // Юридический вестник. – 1999. – № 3. – С. 24-28.
10. Лебедев В.А. Местные налоги [Текст] / В.А. Лебедев. – СПб. : Типогр. А.М. Вольфа, 1886. – 166 с.
11. Матвієнко А.С. Політико-правові засади децентралізації влади в контексті адміністративної реформи в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 / А.С. Матвієнко; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. – Київ, 2010. – 23 с.
12. Молдован А. Зачем Украине нужна децентрализация [Електронний ресурс] / А. Молдован // 26 июня 2014. – Режим доступа: <http://forbes.ua/nation/1373806-zachem-ukraine-nuzhna-decentralizaciya>.
13. Молдован О.О. Нова архітектура бюджетної системи України: ризики та можливості для економічного зростання [Текст] / О.О. Молдован, Я.А. Жаліло, О.В. Шевченко. – К. : НІСД, 2010. – 35 с.
14. Панейко Ю. Теоретичні основи самоврядування / Ю. Панейко. – Мюнхен, 1963. – 175 с.
15. Пахомов І.В. Централізація і децентралізація виконавчої влади в сучасній Україні [Текст] / І.В. Пахомов // Право України. – 1997. – № 12. – С. 18-19.
16. Рівень довіри до влади різко впав (опитування) [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://karpaty.fm/main/opriliudneno-rezultati-opituvannia-shchodo-doviri-do-vladi>.
17. Сало Т. Децентралізація фінансової системи: стан та оцінка рівня в Україні [Текст] / Т. Сало // Ефективність державного управління. – 2013. – Вип. 35. – С. 324-330.
18. Скрипнюк О.В. Децентралізація влади як фактор забезпечення стабільності конституційного ладу: питання теорії і практики [Електронний документ] / О.В. Скрипнюк. – Режим доступу: www.csu.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid...?id=251115.
19. Словник іншомовних слів [Текст] / уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарлупа. – К. : Наук. думка, 2000. – 680 с.
20. Таких низьких показників довіри до влади, які має Україна, в Європі просто не спостерігається [Електронний документ] // Фонд «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучерів». – Режим доступу: http://www.dif.org.ua/ua/commentaries/sociologist_view/djowjdgowopgipwergprihgp.htm.
21. Тихомиров Ю.А. Публичное право : учебник / Ю.А. Тихомиров. – Изд-во БЕК, 1995. – 496 с.
22. Corruption Perceptions Index 2014: Results [E-source] // Transparency International. – Access: <https://www.transparency.org/cpi2014/results>.
23. Definition of decentralization, [E-source]. – Access: TheFreeDictionary.com.
24. George S. MAP: Quality of Life Around the World [E-source] / S. George // Movehub. – 15.06.2015. – Access: <http://www.movehub.com/blog/quality-of-life-world-map>.
25. Global Competitiveness Report [E-source] / World Economic Forum. – Access: http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf.

References

1. Babych, O.M. (2011), "Relationship between of centralization and decentralization in public administration", *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, no. 12, pp. 109-113.
2. Babych, O.M. (2009), "Reformation of the system of local executive authorities and local government bodies: present and prospects", *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, no. 2, pp. 110-116.
3. Bogolepov, D.P. (1929), *Kratkiy kurs finansovoy nauki* [Brief course of financial science], high school textbook, Proletariy, Kharkiv, Ukraine, 198 p.
4. Bondarenko, A. (2010), "The impact of the state on local budgets in Europe", available at: http://nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Trpdu/2010_4/doc/2/13.pdf.
5. Bordeniuk, B. (2005), "Decentralization of state and local government: concept, essence and forms (species)", *Pravo Ukrainy*, no. 1, pp. 21-25.
6. Hrytsiak, I. (1996), "Local self-government in the history of Ukraine and modern history", *Visnyk UADU*, no. 1, pp. 53-67.
7. Karpenko, V. (2001), "The tension between the executive and local government at the regional level and mechanisms of their solving: the experience of Ukraine and France", Thesis abstract of Cand. Sc. Econ. 25.00.04., Ukraine, 19 p.
8. Kovalenko, A. (1997), "Local government: the nature, characteristics, borders", *Pravo Ukrainy*, no. 2, pp. 3-5.
9. Krusyan, A. (1999), "Decentralization and deconcentration of public power: relationship in theory and legislation of Ukraine", *Yuridicheskiy vestnik*, no. 3, pp. 24-28.
10. Lebedev, A.S. (1886), *Mestnyye nalogi* [Local taxes], Typogr. A.M. Wolfa, St. Petersburg, 166 p.
11. Matvienko, A. (2010), "Political and legal principles of power decentralization of in the context administrative reform in Ukraine", Thesis abstract of Cand. Sc. Econ. 23.00.02, Institute of State and Law named after V.M Koretsky NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine, 23 p.
12. Moldovan, A. (2014), "Why does Ukraine Need a decentralization?", available at: <http://forbes.ua/nation/1373806-zachem-ukraine-nuzhna-decentralizaciya> (access date June 26 June, 2014)
13. Moldovan, O.O., Zhalilo, Ya.A. and Shevchenko, O.V. (2010), *Nova arkhitektura biudzhethnoi*

systemy Ukrainy: ryzyky ta mozhlyvosti dlia ekonomichnoho zrostantia [The new architecture of the budgetary system of Ukraine: risks and opportunities for economic growth], NISD, Kyiv, Ukraine, 35 p.

14. Paneyko, Yu. (1963), *Teoretychni osnovy samovriaduvannia* [Theoretical Foundations of self-government], Miunkhen, Germany, 175 p.

15. Pakhomov, I.V. (1997), "Centralization and decentralization of executive power in modern Ukraine", *Pravo Ukrainy*, no. 12, pp. 18-19.

16. "The level of trust in the government has fallen sharply (survey)", available at: <http://karpaty.fm/main/opriliudneno-rezultati-opituvannia-shchodo-doviri-do-vladi>

17. Salo, T. (2013), "Decentralized Financial System: Status and assessment of Ukraine", *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, issue 35, pp. 324-330.

18. Skrypniuk, O.V. (2012), "Decentralization of power as a factor in ensuring the stability of the constitutional system: the theory and practice", available at: <http://ccu.gov.ua/doccatalog/document;jsessionid...?id=251115>.

19. Morozov, S.M. and Shkarlupa, L.M. (2000), *Slovyk inshomovnykh sliv* [Dictionary of foreign words], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine, 680 p.

20. Fund «Democratic initiatives named after Ilko Kucheriv» (2015), "Such low indicators of confidence towards the authorities that Ukraine has is in Europe, it is not just observed", available at: http://dif.org.ua/ua/commentaries/sociologist_view/djowjdgowpgipwergprihgp.htm.

21. Tikhomirov, Yu.A. (1995), *Publichnoie pravo* [Public law], Izd-vo BEK, Ukraine, 496 p.

22. Transparency International (2014), "Corruption Perceptions Index 2014", available at: <https://transparency.org/cpi2014/results>.

23. TheFreeDictionary "Definition of decentralization", available at: TheFreeDictionary.com (accessed February 4, 2013).

24. George, S. (2015), "MAP: Quality of Life Around the World", available at: <http://movehub.com/blog/quality-of-life-world-map> (accessed June 15, 2015).

25. World Economic Forum (2014), "Global Competitiveness Report", available at: http://3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2014-15.pdf.

Остапчук В.О. СУТНІСТЬ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ НЕОБХІДНОСТІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Мета. Метою дослідження є обґрунтування сутності терміну «децентралізація» в контексті необхідності реформування системи влади в Україні.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої цілі було використано наступні методи дослідження: діалектичний метод пізнання – при дослідженні теорії децентралізації в системі менеджменту та публічного управління; ретроспективний аналіз – для виявлення динаміки основних показників рівня конкурентоспроможності країни, рівня ефективності інститутів державної влади та рівня довіри до них населення, абстрактно-логічний метод для формування висновків та узагальнень.

Результати. Основним результатом дослідження є авторське визначення терміну «децентралізація», під яким варто розуміти комплексний процес переходу від існуючої системи державного регулювання, що передбачає високий рівень монополізації влади на рівні державних органів управління, до нової системи суспільних відносин, яка передбачатиме одночасне підвищення ефективності державного сектору економіки країни та якості життя населення.

Наукова новизна. Авторське бачення терміну «децентралізація» дозволило трактувати цей термін не з позиції технічного процесу, а з точки зору комплексної стратегії, яка дозволить відійти від існуючої моделі управління країною до більш ефективної, яка сьогодні використовується у більшості прогресивних країн світу.

Практична значущість. Здійснене автором дослідження дозволяє використовувати термін «децентралізація» у контексті підвищення ефективності державного управління та реалізації інтересів і запитів громади.

Ключові слова: децентралізація, система державного управління, реформування державного механізму, делегування функцій та повноважень, місцеве самоврядування.

Ostapchuk V.O. ESSENCE OF DECENTRALIZATION IN THE CONTEXT OF THE NEED TO REFORM THE EXECUTIVE POWER IN UKRAINE

Purpose. The purpose of research is substantiation the essence of the term "decentralization" in the context of the need to reform the system of government in Ukraine.

Methodology of research. To achieve this purpose it were used the following methods: dialectical method of knowledge - the study of the theory of decentralization of the system of management and public administration; retrospective analysis - to identify key indicators of the dynamics of country's competitiveness, efficiency of government institutions and the level of confidence in these people, abstract-logical method for forming conclusions and generalizations.

Findings. The main result of the study is the author's definition of the term "decentralization", which is necessary to understand as the complex process of transition from the current system of state regulation, which provides a high level of monopolization of power at the level of public administration, to a new system of social relations that involve the simultaneous increase of efficiency of the country's public sector and quality of life of population.

Originality. Author's vision of the term "decentralization" enables to interpret this term with the position of a technical process, but in terms of a comprehensive strategy that allows to move away from the current model of governance to a more efficient, which is used in most advanced countries.

Practical value. Provided by the author study allows to use the term "decentralization" in the context of improving the efficiency of public administration and pursue the interests and concerns of the community.

Key words: decentralization, system of governance, reforming of the state mechanism, the delegation of functions and powers, local government.

Остапчук В.А. СУЩНОСТЬ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ В КОНТЕКСТЕ НЕОБХОДИМОСТИ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ В УКРАИНЕ

Цель. Целью исследования является обоснование сущности термина «децентрализация» в контексте необходимости реформирования системы власти в Украине.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели были использованы следующие методы исследования: диалектический метод познания - при исследовании теории децентрализации в системе менеджмента и публичного управления; ретроспективный анализ - для выявления динамики основных показателей уровня конкурентоспособности страны, уровня эффективности институтов государственной власти и уровня доверия им населения, абстрактно-логический метод для формирования выводов и обобщений.

Результаты. Основным результатом исследования является авторское определение термина «децентрализация», под которым следует понимать комплексный процесс перехода от существующей системы государственного регулирования, предполагающий высокий уровень монополизации власти на уровне государственных органов управления, к новой системе общественных отношений, предусматривающая одновременное повышение эффективности государственного сектора экономики страны и качества жизни населения.

Научная новизна. Авторское видение термина «децентрализация» позволило трактовать этот термин не с позиции технического процесса, а с точки зрения комплексной стратегии, которая позволит отойти от существующей модели управления страной к более эффективной, которая сегодня используется в большинстве прогрессивных стран мира.

Практическая значимость. Осуществленное автором исследование позволяет использовать термин «децентрализация» в контексте повышения эффективности государственного управления и реализации интересов и запросов общества.

Ключевые слова: децентрализация, система государственного управления, реформирования государственного механизма, делегирование функций и полномочий, местное самоуправление.